

Nyhedskriterierne

HVAD SKAL DER TIL – FOR AT EN HISTORIE ER GOD?

Når journalister og medier arbejder med at finde ud af, hvilke historier der skal bringes ud til læsere, lyttere og seere, så arbejder de med nogle helt bestemte 'målebånd', der kan vise dem, hvor god en historie egentlig er. Tilsammen hedder de målebånd enten nyhedskriterier eller 'væsentlighedskriterier'. Jo flere af de kriterier – eller elementer – der er i en historie, jo bedre er den. Derfor er det vigtigt, at du prøver at 'måle' din historie med nedenstående nyhedskriterier, så du kan se, om den er væsentlig og vigtig for alle de mennesker, du gerne vil fortælle den til:

AKTUALTET:

Historien må meget gerne være en nyhed. Historien skal altså helst fortælle noget, som man ikke vidste i forvejen.

VÆSENTLIGHED:

Historien skal helst have en stor eller afgørende betydning for nogen. Jo mere – og jo flere – en historie påvirker, jo større effekt har den.

IDENTIFIKATION:

Modtageren af historien skal helst kunne finde sig selv i historien – eller have nemt ved at sætte sig ind i situationen. Som fx: "Det kunne have været mig" el. "Bare det var mig...".

SENSATION:

Hvis en historie kan overraske, er det også rigtig fint. Modtageren må altså gerne blive forbløffet, over de ting, som fortælles i historien.

NÆRHED:

Historien må meget gerne 'rykke' helt tæt på. Hvis den foregår – og bliver fortalt – tæt på modtageren, er den også mere interessant.

KONFLIKT:

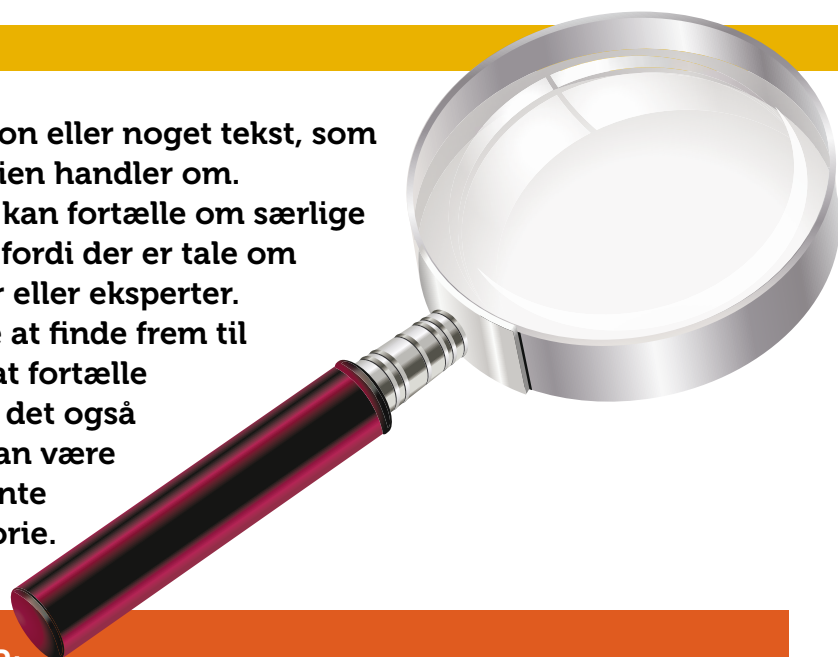
En historie er også tit nemmere at forstå, hvis der er forskellige meninger og holdninger til tingene. Hvis der er en egentlig konflikt, er det vigtigt, at begge sider af sagen er med i historien.

Før du beslutter dig endeligt for en bestemt historie, er det altså vigtigt, at du bruger de seks forskellige kriterier til at måle din historie med. Det er ikke sikkert, at det er dem alle sammen, der er lige tydelige i din historie, men jo mere du kan få dem frem i historien, jo mere interessant og vigtig er den også for dem, som skal modtage den.

Research og valg af kilder

HVORDAN FINDER – OG VÆLGER MAN – EN KILDE?

En kilde til en historie er en person eller noget tekst, som kan fortælle mere om det, historien handler om. Det kan enten være fordi, kilden kan fortælle om særlige oplevelser og holdninger – eller fordi der er tale om særlig viden fra fx undersøgelser eller eksperter. Det er altid journalistens opgave at finde frem til de kilder, som kan være med til at fortælle historien bedst muligt. Derfor er det også om at lede efter de kilder, som kan være med til at give de mest interessante oplysninger og input til din historie.

NÅR DU LEDER EFTER KILDER:

- Starter det hele med research. Det betyder, at du leder efter oplysninger til din historie. Det kan du gøre på nettet og i medier. Og du kan naturligvis også spørge nogen, som du tror, ved noget om emnet. Undervejs støder du på både skriftlige og mundtlige kilder. Det er en god ide at skrive kilderne ned undervejs. Det kan ende med at være en rigtig god inspiration – og enkelte kilder skal du måske selv have fat i senere.
- Er det vigtigt at finde ud af, hvor gode og troværdige de forskellige kilder egentlig er. Langt de fleste kilder har en bestemt interesse i at få fortalt historien på en bestemt måde. Det er altid journalistens opgave at huske på, at kilden ofte kun vil - eller kan - se historien fra en helt bestemt vinkel. Du kan sagtens bruge sådan en kilde alligevel, når du så bare husker, at 'den anden side af sagen' også skal beskrives i historien.
- Er det også vigtigt, at du prøver at arbejde med så mange forskellige typer af kilder, som muligt. Der må meget gerne være nogen, som kan fortælle om oplevelser og nogen, der er eksperter. Der må gerne være skriftlige kilder, som du kan henvise til, og de mundtlige kilder skal gerne give et helt billede vores samfund, så der socialt, etnisk, politik, kønsmæssigt – og i forhold til alder, geografi og uddannelse - er en jævn fordeling. Prøv at komme så langt ud i hjørnerne, som du kan.
- Er det også en god ide at se på de forskellige nyhedskriterier. Hvad bidrager de forskellige kilder med? Eftersom det er kilderne, der skal være med til at bære din historie, er det også helt relevant at finde ud af, om de også kan klare en opmåling med de seks forskellige nyhedskriterier i værktøjshæfte nummer et. Hvis de klarer sig godt, er de helt sikkert også gode kilder.

Når du går i gang med at fortælle din historie, er det vigtigt, at du altid er meget præcis med at fortælle, hvilke kilder dine informationer kommer fra. Du skal altså kun bruge navngivne kilder, du skal citere korrekt, og du skal fortælle, hvor din skriftlige information kommer fra.

HUSK:

Selvom din historie måske ikke egner sig til at have et væld af forskellige kilder med, så er du jo del af en redaktion, der tænker på samme måde som du. I fællesskab kan jeres historier sagtens nå hele vejen rundt, så de forskellige typer af kilder alligevel bliver repræsenteret i den endelige medieproduktion – uanset om I laver avis, radio eller TV.

Interview-teknik

FORSKELLIGE METODER – TIL FORSKELLIGE TYPER KILDER

Interviewet er et af journalistens absolut vigtigste stykker værktøj.

Interviewet er den samtale med en kilde, der skal skaffe alle de informationer og citater, man skal bruge i sin historie. Derfor er der også en række helt generelle råd og regler, som man skal følge, når man skal foretage et interview:

- Det er vigtigt at være velforberedt. Du skal have gjort dig klart, hvad kilden skal bidrage med, og du skal have skrevet dine spørgsmål ned.
- Det betyder meget, at du har en god kontakt med kilden. Derfor skal du være venlig og lyttende.
- Du skal være grundig med at notere – eller optage – de svar, du får på dine spørgsmål, så kilden bliver citeret korrekt.
- Ofte fortæller en kilde noget helt uventet. Hvis det lyder interessant, skal du derfor være klar til at stille nogle spørgsmål, du ikke lige havde forberedt.
- Nogle gange svarer kilden måske ikke lige på det spørgsmål, du har stillet. Når det sker, skal du ikke være nervøs for at spørge igen. Det er bare god journalistik.
- Husk, at det er dig som interviewer, der styrer samtalen, så du får svar på alle dine spørgsmål. Men det er kilden, der skal føle sig som hovedpersonen i samtalen – og det er også din opgave.

I journalistikken taler man typisk om tre forskellige typer af mundtlige kilder – og dertil hører også tre forskellige typer af interviews:

ERFARINGS-INTERVIEW:

... bruger du til at få kilden til at fortælle om personlige oplevelser eller tanker. Ofte er erfarings-kilder ikke vant til at blive interviewet, og derfor skal du være god til at stille uddybende spørgsmål. Det kan også hjælpe, at journalisten stiller sig selv spørgsmålet: "Hvis det nu var mig.... Hvad så?"

I erfaringsinterviewet skal du prøve at komme i dybden – og det er kildens erfaringer og følelser, som du søger efter.

EKSPERT-INTERVIEW:

... bruger du til at få formidlet ny – og måske kompliceret – viden. Ofte er eksperter vant til at blive interviewet, men de kan stadig have svært ved at fortælle om deres viden. Derfor skal du være den nysgerrige udspørger, som bliver ved med at stille spørgsmål. For at vise kilden, at du har forstået svarene, kan du også sammenfatte spørgsmål til fx: "Det vil altså sige, at ...".

I ekspertinterviewet skal du prøve at gøre indholdet forståeligt – og det er kildens viden, som du søger efter.

PARTS-INTERVIEW:

... bruger du til at få formidlet holdninger og meninger. Parts-kilder er næsten altid meget erfarne kilder, der er vant til at blive interviewet. Som journalist er det derfor din opgave at udfordre kilden og give modspil. Du skal undre dig, og blive ved med at bede kilden om at begrunde sine svar.

I partsinterviewet skal du prøve at gøre holdningerne klare – for det er netop kildens meninger og holdninger, som du søger efter.

CallingCard

GODE RÅD OG OVERVEJELSER – NÅR MAN KONTAKTER SIN KILDE

Det er vigtigt, at du som journalist får både dig selv og dit ønske om interview præsenteret på en god og hurtig måde, når du kontakter din kilde. Derfor er det også en god ide at forberede, hvad det er, du vil sige – inden du ringer til din kilde. Og ja, det er en god ide at ringe til kilden. Hvis den første kontakt til kilden alligevel er pr. mail, bør du følge den op med en opringning. Og uanset om du henvender dig pr. mail eller telefon, er det nøjagtigt det samme, kilden gerne vil vide:

- Præsenter dig med navn, og fortæl, hvor du ringer fra.
- Fortæl, at du er i gang med et journalistisk projekt – og hvad der skal komme ud af det.
- Sig til kilden, at du er interesseret i et interview.
- Giv kilden en kort beskrivelse af din ide til historie.
- Fortæl, hvorfor du synes, at det er vigtigt, at kilden medvirker.
- Fortæl – lidt løst – om, hvad du kunne finde på at spørge om. (Bare to-tre spørgsmål).
- Giv kilden et indtryk af, hvor lang tid det tager – og hvad der skal foregå.
- Sørg for at få aftalt et tidspunkt (og evt. sted) for interview.
- Få yderligere kontaktoplysninger på kilden, hvis du mangler nogle (fx mail eller mobilnummer).
- Fortæl kilden, at citater mv. naturligvis bliver sendt til gennemsyn per mail.
- Sørg for, at kilden får dine kontaktoplysninger – evt. ved at sende en mail.

Hvis interviewet kan foregå over telefonen, kan det være, at kilden gerne vil have det 'overstået' med det samme. Derfor bør du også have gjort dine interviewspørgsmål klar – inden du ringer til kilden. Det er samtidig også med til at gøre dig selv helt klar på, hvad det egentlig er, du ønsker at få ud af interviewet.

Det er selvfølgelig en masse forberedelser, men tiden er givet godt ud, og det skulle også gerne være med til at gøre kontakten til din kilde meget nemmere.

Få fortalt historien

HVORDAN VINKLER – OG 'BYGGER' – MAN SIN HISTORIE

Når du som journalist endelig har fået samlet alt det stof, der skal til for at fortælle historien, er der nogle nye udfordringer, som melder sig på banen: Historien skal vinkles, materialet skal prioriteres og fortællingen skal struktureres – i netop den rækkefølge.

Meget ofte har du alt for meget materiale og alt for mange citater fra kilderne. Derfor er det vigtigt at få styr på, hvad det egentlig er, du vil fortælle.

NYHEDSTREKANTEN:

I journalistikken arbejder man ofte med en nyhedstrekanter, når man skal fortælle sin historie. Bruger man nyhedstrekanter, skal man fortælle det overordnede og vigtigste i sin historie – først. Modtagerne kan så hurtigt læse – eller lytte – sig til, hvad historien handler om. Når scenen så er sat, kan man bringe kilderne på banen.

Her besvares også spørgsmålene; Hvem, Hvad og Hvornår?

I afrundingen af historien kan man fortælle om forskellige detaljer, og så skal man perspektivere. Det vil sige, at man skal give modtageren en fornemmelse af, hvor historien egentlig leder hen, og hvordan konsekvenserne ser ud.

VINKLEN på historien er det, som er det allervigtigste at fortælle. Det er – kort sagt – det, som opfylder de fleste nyhedskriterier (se værktøj nummer 1) – og sikkert også det, der gjorde, at du valgte at give dig i kast med historien i første omgang.

Skriv vinklen ned i kort form, så det lyder spændende. De formuleringer, som du finder frem til her, kan du sikkert også bruge som inspiration til din indledning på historien.

Du **PRIORITERER MATERIALET** ved at se nærmere på de citater og dele af fortællingen, der enten bakker din vinkel på historien mest op – eller som står i stærkest kontrast til den. Det er altså de overraskende og saftige udtalelser eller mate-

rialer, som du er ude efter her. Prøv at se, om du kan lægge de forskellige elementer op i rækkefølge – efter vigtighed. Det øverste element bør være en udtalelse (et citat), som bakker din vinkel/historie op.

STRUKTUREN på din fortælling burde begynde at tegne sig, hvis du benytter dig af den ovenstående teknik med at finde vinkel og prioritere materialet efter vigtighed. Du skal stadig binde de enkelte elementer sammen med ord, så historien blive logisk, sammenhængende, flydende, spændende – og med indhold nok til at modtageren både bliver klogere – og får en interessant oplevelse.

Hvis alt dette kan lykkes for dig, er du allerede ved at være en fremragende journalist.